

Hin stóri sorgardagurin

sum rakti Porkeris bygd 21. februar 1940

*»Búgvín« hin baldi, spælir á aldu,
á síni útróðrarferð Út um Stein...*

Soleiðis yrkir Christian M. Christiansen, sáli, um deksbátin »Búgván«, sum við 8 monnum, summir i ungdomsins blóma og aðrir i bestu manndómsárum, stovndu út av vágni i Porkeri ónsdagin 21. februar 1940.

Valla mundu teir varnast, at hetta skuldi verða teirra seinasta ferð suður um Fjørðin, og at livsfjørðurin nú eisini var rógvin, men sum orðatak-ið sigur: Eingin veit á morgni at siga, hvar hann á kveldið gistir.

I morgin er sostatt ein halv öld liðin, síðani »Búgvín« forst, og tí vilja vit dvølja eitt sindur við hesa hending og umstøðurnar kring hana.

Eg var bara 6 ára gamal tá, men kann huga henda sorgarleikin, sum hevur sett so djúp spor her i bygð okkara.

Eg havi ofta hoyrt menn, sum vóru á útróðri henda dagin, siga frá um vanlukkuna og havi kannað eitt sindur, hvat blóðini skrivaðu um hendingina, samstundis sum fólk úr øðrum bygðum eisini hava verið beinasom at geva upplýsingar hesum viðvikjandi.

I eini blaðgrein, sum J. H. Danbjørg, sáli skrivaði 5. mars 1940, nýtir hann hetta orindið eftir R. C. Effersøe sum inngang:

*Ríkt er titt hav,
gevur tær treysti og meg,
veldir tær sorgir og gleði,
fongrika hav.*

At soleiðis er, hava foyringar mangan sannað.

Um hetta mundið skrivaðu blóðini um tann avbera góða útróðurin, sum hevur verið báðar teir fyrstu mánaðirnar av 1940.

Hóast hóttanina frá krignum, sum var byrjað um heystið 1939, so sýntist havið at vera so gávumilt, og alt tóktist at laga seg so væl; men so kom hin óðadni gesturin: Deyðin vitjaði bygð okkara, og so at siga ta einu familjuna, sum sorgin fleir ferðir fyrr hevði lagt sína nivandi hond yvir.

Týsdagin 20. februar vóru bátarnir á útróðri og væl varð fiskað, so ónsmorgunin 21. lögdu allir bátar frá landi, tí vedrið var gott.

Tann leiðin, sum útróðrarmenn høvdu besta álitid á at royna, var tá eins og nú, Uttan Stein (Munkagrúnninum), um vedrið og streymurin vóru til vildar.

Dagurin var ikki so langur, so bátarnir lögdu frá landi aðrenn tað lýsti, og leiðin gekk suðureftir. »Búgví« fór henda

morgunin saman við øðrum deksförum úr Vági Út um Stein.

Tá maskinbátarnir komu nakað suður, hildu menn, at tað var ikki ráðiligt at fara Út um Stein beinan vegin, teir vildu siggja, hvussu dagurin tók seg upp, og tí settust teir flestu nakað eystur úr Akrabergi, um Dalagrynnuleiðina; teir røku so nakað suður og stimadu síðani norðurfrá aftur. Tað rak ógvuliga hart, og sum dagurin kom, køvdi hann av i mjørka, og sjógvurin gjordist tungur við síðari aldu, so maskinbátarnir royndu at halda seg áleið har, sum teir settust um morgunin, og hvørja ferð teir nærkaðust suðurmót, so hoyrdist dunið frá »stronginum«, sum var uppi og frá briminum á Flesjunum.

Fyri betur at kunna

greiða frá hvussu umstøðurnar vóru hjá teimum, sum fóru Út um Stein, har »Búgvín« sum longu nevnt eisini var, lata vit útróðrarmenn siga frá.

Arni Mohr i Vági var á útróðri við »Merkur«, og hann sigur, at tey flestu deksfórin sigldu nakað út úr Sumbiarsteini, aðrenn tey settust um morgunin. Líkindini vóru góð og fiskur at fáa, men sum tað leið út á fyrrapartin, fór hann at lota av landsynningi og rættilig alda kom i sjógvin. Teir sóu tá »Búgván« inni vestan fyri teir, men umleið kl. 11, køvdi hann av i mjørka, so eini sást; sjógvurin gjordist eisini ógvuliga kjókrutur. Teir hildu tað ikki vera ráðiligt at sita og fóru tí at sigla kl. 3 fyri at fáa fatur i landi, aðrenn náttarmyrkrið kom á teir.

Teir hildu kósina eftir

kumpassini soleiðis, at teir skuldu farið langt úr Steininum eystureftir og ætlaðu so at lodda seg eystur av Munkagrúnninum, aðrenn teir hildu norður fyri Suðuroynna, men teir høvdu ikki siglt meira enn 20 minuttir, nú brýtur fyri framman, og tá var tað boðin, sum liggur vestur úr Sumbiarsteini, so teir komu beint i Stein. Hesum høvdu teir ikki roknað við, rákið hevði sett teir nógv meiri inn enn mett. Nú vistu teir ikki hvar teir vóru og sigldu so spakuliga, men drúgv tíð gekk, og teir vóru ikki á Vági fyrr enn kl. 7.

Teir sum kenna til streymviðurskiftini Uttan Stein siga, at tá hann veit landsynning i ella er landsynningur, tá rekur ofta so nógv inn, og henda dagin hevur tað verið heilt óvanligt inn-vestrák, sum ivaleyst hevur forrátt teir á »Búgván« og aðrar, sum vóru illa staddir henda dagin.

Tá høvdu menn eingi tól at miða seg eftir uttan kumpassina og fyrrarnar, men fyrrin á Akrabergi sást ikki i mjørkanum, og tá var eingi tokulúður, men blóðini skrivaðu nógv um ein slíkan júst i sambandi við 21. februar 1940; tað tokulúðurin kom ikki á Akrabergi fyrr enn i átíðan hundráð og sjúti árunum.

Myndin er frá fyrsti í hesi öldini. Brend hevur tíkið og Føroya fornminissavn eigur hana.